

Seletuskiri

põllumajandusministri määruse “Põllumajandusministri 16. märtsi 2010. aasta määruse nr 29 “Põllumajandus- ja toidusektoris ning metsandussektoris uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate arendamise alase koostöö tegemise toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord” muutmise” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Käesolev määrus kehtestatakse “Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse” § 58 lõike 5, § 59 lõike 5 ja § 60 lõike 4 alusel ning kooskõlas nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (ELT L 277, 21.10.2005, lk 1–40) artikli 18 lõike 4 alusel heaks kiidetud “Eesti maaelu arengukavaga 2007–2013”.

Põllumajandusministri 16. märtsi 2010. aasta määruse nr 29 “Põllumajandus- ja toidusektoris ning metsandussektoris uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate arendamise alase koostöö tegemise toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord” (edaspidi *määrus*) muutmise on vajalik, et täiendada ja täpsustada määrust, võttes arvesse käesoleva toetuse ja teiste investeringutoetuste määruste rakendamisel ning investeringutoetuste taotluste menetlemisel ilmnenuid ebatäpsusi.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostasid Põllumajandusministeeriumi kaubanduse ja põllumajandussaadusi töötleva tööstuse osakonna nõunik Taavi Kand (tel 625 6249, e-post taavi.kand@agri.ee) ning sama osakonna turu arendamise büroo peaspetsialist Marje Mäger (tel 625 6217, e-post marje.mager@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegi Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna koosseisuväline nõunik Kadri Jänes (tel 625 6539, e-post kadri.janes@agri.ee). Keeleliselt toimetas eelnõu Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Leeni Silk (tel 625 6523, e-post leeni.silk@agri.ee).

2. Eelnõu sisu

Eelnõu punktis 1 muudetakse määruse § 2 lõiget 1. Muudatusega täpsustatakse, et ettevõtja, kes toodab või töötleb ja turustab Euroopa Liidu toimimise lepingu lisas 1 nimetatud tooteid või metsasaadusi ning nimetatud toodete ja saadustega seotud tooteid, peab nimetatud toodete ja saaduste tootja või töötlejana olema tegutsenud vähemalt taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaastal. See tähendab, et taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta aruanne peab kajastama nimetatud toodete ja saaduste töötlemisel ja turustamisel saadud müügitulu.

Samuti lisatakse muudatusega põllumajandus- ja toidusektoris ning metsandussektoris uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate arendamise alase koostöö tegemise toetuse taotlejate hulka tulundusühistud, kes on tootjarühmana tunnustatud põllumajandusministri 11. märtsi 2010. a määruse nr 25 “Tootjarühma tunnustamise taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord” alusel ja korras.

Eelnõu punktis 2 täiendatakse määruse § 2 lõike 2 sõnastust nii, et oleks üheselt mõistetav, et toetuse taotleja peab olema kantud äriregistrisse.

Eelnõu punktis 3 täiendatakse määruse § 2 lõike 2 punkti 4 sõnastust viitega ajavahemikule, mille osas nimetatud nõuete täitmist kontrollitakse.

Eelnõu punktis 4 tunnistatakse kehtetuks nõue toetuse taotlejale. Kuna taotlejal ei ole toetuse taotlemise hetkel tekkinud kulusid, ei ole tal võimalik seda nõuet täita ja selline kohustus saab olla vaid toetuse saajal. Seega täiendatakse **eelnõu punktis 21** nõudeid toetuse saajale, sätestades toetuse saaja kohustuse eristada selgelt oma raamatupidamises toetuse kasutamisega seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest.

Eelnõu punktis 5 muudetakse määruse § 3 lõiget 4 ja § 8 lõike 3 punkte 2 ja 3 seoses Euroopa Liidu toimimise lepingu jõustumisega, mistõttu viited Euroopa Ühenduse asutamislepingu lisale 1 tuleb asendada viidetega Euroopa Liidu toimimise lepingu lisale 1.

Eelnõu punktis 6 täiendatakse määruse § 5 lõike 1 punkti 1. Muudatusega sätestatakse, et toetuse taotleja personalikulud ei või kavandatava projekti abikõlblikest kuludest moodustada enam kui 12%. Kuna antud toetuse eesmärgiks on edendada ettevõtjate koostööd teadus- ja arendusasutustega, ei ole otstarbekas toetada toetuse taotlejate personalikulusid suuremas mahus, kui see on vajalik taotleja poolsete projekti juhtimisega seotud kulude katmiseks. Personalikulude all peetakse silmas töötasu, milleks on brutopalk või lepingujärgne tasu koos tööandja või tellija tasutava sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmaksuga, ning puhkusetasu.

Eelnõu punktides 7 ja 8 täpsustatakse määruse § 5 lõike 1 punkti 2 ja § 5 lõike 3 punkti 1 sõnastusi nii, et oleks üheselt mõistetav, et antud toetuse raames toetatakse vaid katse- ja uurimisseadmete ostmist või rentimist ja mitte selliste seadmete ostmist ja rentimist, mida on võimalik kasutada taotleja ettevõttes tootmis- või töötlemisseadmena. See tähendab, et ostetavate või renditavate seadmete puhul tuleb seadme võimsusest, töömahust, haardelaiusest vms lähtuvalt hinnata, kas tegemist on seadmega, mida saab kasutada vaid katse- ja uurimisseadmena või saab seda kasutada ka toetuse taotleja igapäevases majandustegevuses. Ostetavate või renditavate seadmete täpsemaid omadusi kirjeldab taotleja määruse lisas 2 toodud vormi kohase projekti plaani punktis 11.

Eelnõu punktis 10 muudetakse määruse § 6 lõigete 1 ja 2 sõnastust. Muudatusega langetakse piirmäär, mille puhul peab taotleja või partner üheliigilise teenuse või töö, materiaalse või immateriaalse vara ostmise korral olema saanud vähemalt 3 võrreldavat hinnapakumust, 10 000 eurolt 5 000 eurole. Antud muudatusega tagatakse täpsem kontroll toetusraha sihipärase ja säästliku kasutamise ning kavandatavate kulude põhjendatuse üle.

Eelnõu punktis 11 täiendatakse määruse § 7 lõike 3 punkti 2 seoses Euroopa Komisjoni teatise “Euroopa Liidu riigiabi meetmete ajutine raamistik praeguses finants- ja majanduskriisis rahastamisele juurdepääsu toetamiseks” (ELT C 6, 11.01.2011, lk 5–15) vastuvõtmise ja Euroopa Liidu toimimise lepingu jõustumisega.

Eelnõu punktis 12 muudetakse määruse § 8 lõike 3 sõnastust. Määrusest jäetakse välja nõue, mille kohaselt peab taotleja seadusjärgse esindusõigusega isiku puhul esitama tema volitusi tõendava volikirja. Nimetatud nõude sätestamine määruses ei ole vajalik, kuna “Tsiiviilseadustiku üldosa seaduse” § 115 jj kohaselt peab taotleja esitama oma nõuetekohasuse tõendamiseks taotleja seadusjärgse esindusõigusega isiku puhul tema volitusi tõendava volikirja.

Lisaks jäetakse määrusest välja taotleja kohustus riikliku maksu maksuvõla tasumise ajatamise korral esitada tõend selle kohta, et taotleja on maksud tasunud ajakava kohaselt, kuna sellel toodud andmed on PRIAle kättesaadavad muul viisil.

Eelnõu punktis 13 täiendatakse määruse § 8 lõike 3 punkti 3 seoses Euroopa Komisjoni teatise “Euroopa Liidu riigiabi meetmete ajutine raamistik praeguses finants- ja

majanduskriisis rahastamisele juurdepääsu toetamiseks” vastuvõtmisega, mille kohaselt tuleb juhul, kui riigis antakse 2011. aastal piiratud summas riigiabi, kontrollida vähese tähtsusega abi andmisel piiratud summas antava riigiabi ja vähese tähtsusega abi kumuleerimist perioodil 1.01.2008 kuni 31.12.2011.

Eelnõu punktis 14 muudetakse määruse § 8 lõike 4 punkti 3 sõnastust, jättes määrusest välja nende dokumentide esitamise kohustuse, mida ei ole määruses toodud nõuete kontrollimiseks vaja esitada.

Eelnõu punktis 15 tunnistatakse kehtetuks määruse § 8 lõike 4 punkt 4, kuna seal toodud dokumente ei ole enam määruses toodud nõuete kontrollimiseks vaja toetuse taotlemisel esitada.

Samuti tunnistatakse kehtetuks määruse § 8 lõige 7 ning § 10 lõiked 2 ja 3, kuna nendes sätestatu tuleneb muudest määruse sätetest või muudest õigusaktidest.

Eelnõu punktis 16 täiendatakse määruse § 8 lõikega 4¹, milles täpsustatakse raamatupidamise andmeid ja maksukohustuslasele esitatud nõuete täitmist tõendavate dokumentide esitamist nende taotlejate puhul, kelle majandusaasta lõpeb vahetult enne taotluste esitamise tähtaega nii, et nendel ei ole võimalik taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kinnitatud aruannet koostada ja seda PRIAle esitada. Sellisel juhul ei ole taotlejal kohustust taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kinnitatud aruannet koostada ja seda PRIAle esitada ning PRIA kontrollib **eelnõu punkti 19** kohaselt taotleja nõuetele vastavust taotlemise aastale eelnenud teise majandusaasta kinnitatud aruande põhjal. See tähendab, et vastav aruanne peab olema äriregistrile esitatud ning füüsilisest isikust ettevõtja puhul peab taotleja PRIAle esitama taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud teise majandusaasta bilansi ja kasumiaruande ärakirja.

Eelnõu punktis 17 täiendatakse määruse § 8 lõiget 5. Muudatus võimaldab paremini kontrollida partneri vastavust määruses sätestatud nõuetele ja tagada projekti elluviimine taotluses kavandatud viisil. Muudatuse kohaselt on taotlejal kohustus esitada ka ärakirjad dokumentidest, mis tõendavad, et projekti partner vastab määruse § 4 lõike 1 punktis 1 sätestatud nõuetele. See tähendab, et esitada tuleb näiteks dokumendid, mis tõendavad varasemalt läbi viidud samalaadsete teadus- ja arendustegevuste läbiviimist, samuti partneri personali haridust ja teadustöö kogemust jne.

Eelnõu punktis 18 täpsustatakse määruse § 10 lõigete 4 ja 5 sõnastusi, viies tarbijakaitse- ja keskkonnanõuete täitmise kontrollimise protseduuri kooskõlla eelnõu punktis 3 tehtud muudatusega taotlejale sätestatud nõuetes.

Eelnõu punktis 19 täiendatakse määruse § 10 lõikega 5¹, milles täpsustatakse taotlejale sätestatud toidu- ja söödaohutuse, looma- ja taimetervise ning loomade heaolu nõuete täitmise kontrollimise protseduuri.

Samuti täiendatakse määruse § 10 lõikega 6¹, milles täpsustatakse nende taotlejate nõuetele vastavuse kontrollimist, kelle majandusaasta lõpeb vahetult enne taotluste esitamise tähtaega nii, et nendel ei ole võimalik taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kinnitatud aruannet koostada ja seda PRIAle esitada. Sellisel juhul võtab PRIA taotleja nõuetele vastavuse kontrollimisel aluseks toetuse taotlemise aastale eelnenud teise majandusaasta kinnitatud aruande ja kontrollib majandusaasta aruande alusel kontrollitavate nõuete osas taotleja nõuetele vastavust selle põhjal.

Eelnõu punktis 20 tunnistatakse kehtetuks määruse § 13 lõige 1, kuna PRIA-l on antud andmed võimalik kätte saada ilma et taotleja peaks PRIAt sellest eraldi teavitama.

Eelnõu punktis 21 täiendatakse määruse § 14 lõiget 2 punktiga 4, mille kohaselt on toetuse saajal kohustus eristada selgelt oma raamatupidamises toetuse kasutamisega seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest. Antud nõue on vajalik toetuse kasutamise üle järelevalve teostamiseks.

Eelnõu punktis 22 jäetakse määruse § 15 peakirjast välja viide projekti elluviimist tõendavate dokumentide kontrollimisele, kuna antud korda määruses ei sätestata. Esitatud dokumentide kontrollimine toimub PRIA sisemise töökorra kohaselt, tagades seejuures toetuse väljamaksmise vaid projekti või selle etapi nõuetekohase elluviimise ning seda tõendavate dokumentide nõuetekohase esitamise korral.

Eelnõu punktis 23 muudetakse määruse § 15 lõike 2 punkti 9, jättes välja antud punkti ekslikult lisatud sätte.

Eelnõu punktis 25 täiendatakse määruse § 15 lõikega 4¹. Antud lõike eesmärgiks on võimaldada kontrollida, kas projekti partner on täitnud määruse § 7 lõike 2 punkti 2 kohase kõrgema toetusmäära alusel toetuse saamise tingimuse, ehk siis kandnud vähemalt 10% projekti abikõlbliku kulu maksumusest. Seega juhul, kui toetuse taotluses märgiti, et partner kannab vähemalt 10% projekti abikõlbliku kulu maksumusest, mis võimaldas toetuse saajal saada toetust 15 protsendipunkti võrra kõrgema toetusmääraga, peab toetuse väljamaksmisel esitama ka dokumendid, mis nimetatud kulu kandmist tõendavad.

Eelnõu punktis 26 täiendatakse määrust §-ga 16¹, millega sätestatakse toetuse väljamaksmise kord osaliselt tasutud kuludokumentide alusel. Toetuse väljamakse osaliselt tasutud kuludokumentide alusel tähendab seda, et toetuse saajale võib toetuse välja maksta pärast seda kui ta on isikule, kellelt ta tellis teenuse või töö või ostis kaupa, tasunud kuludokumentidest vähemalt abikõlblikelt kuludelt arvestatud nõutava omafinantseeringuga võrdse osa. Toetuse saaja esitab toetuse saamiseks osaliselt tasutud kuludokumentide alusel kuludeklaratsiooni koos omafinantseeringu osa tasumist tõendavate dokumentidega. PRIA maksab pärast kulutuse abikõlblikkuse kontrollimist toetuseraha välja toetuse saaja arvelduskontole.

Toetuse saaja peab pärast toetuse laekumist tema arvelduskontole viivitamatult tasumata kogusumma isikule, kellelt ta tellis teenuse või töö või ostis kaupa. Tasumiste tõendamiseks esitatakse PRIAle 7 tööpäeva jooksul uus kuludeklaratsioon koos maksmist tõendavate dokumentide ära kirjadega. Saadud toetust võib kasutada vaid nende kulude katmiseks, milleks toetuse saajale toetus on määratud.

Kui tasumise ja PRIAle nõutavate dokumentide esitamise tähtaegadest ei ole kinni peetud, siis on PRIAl õigus edaspidi keelduda toetuse väljamaksmisest osaliselt tasutud kuludokumentide alusel või algatada toetuse tagasinõudmine. Samuti on PRIAl õigus keelduda toetuse väljamaksmisest osaliselt tasutud kuludokumentide alusel kui esitatud kuludokumentid ei vasta nõuetele või ei ole piisavalt selged ja läbipaistvad.

Eelnõu punktides 27–32 sätestatud muudatustega täpsustatakse määruse lisa 1, 2, 4 ja 6 ning viiakse need vastavusse määruse muudatustega.

Eelnõu punktis 27 sätestatud muudatustega täiendatakse lisa 1 tabelit A2 nii, et tabeli täitamine oleks taotlejale paremini mõistetav. Lisaks täiendatakse tabelit ridadega, mis võimaldavad PRIAl taotluste menetlemisel paremini hinnata kavandatavate kulude asjakohasust.

Eelnõu punktis 28 sätestatud muudatusega täiendatakse lisa 1 normtehnilise märkusega, mis kohustab taotlejat märkima lisaks kavandatud kulude suurusele ka kulude kandja. Muudatus võimaldab taotlejal, kes taotleb määruse § 7 lõike 2 punkti 2 kohaselt 15 protsendipunkti võrra kõrgemat toetusmäära selle eest, et projektis osalev partner kannab vähemalt 10%

projekti abikõlblikest kuludest, täpsemalt märkida, millises projekti etapis ja millise kulu projekti partner kannab. See võimaldab toetuse väljamaksmisel paremini kontrollida, kas § 7 lõike 2 punktis 2 sätestatud nõuded on täidetud.

Eelnõu punktis 29 sätestatud muudatusega täiendatakse lisa 1 normtehnilist märkust ⁹. Muudatusega selgitatakse täpsemalt, et toetuse taotleja taotletavat toetuse suurus arvutatakse vaid nende kulude põhjal, mida sama toetuse taotleja on ka kandnud. Seega juhul, kui projektis osalev partner kannab osa projekti abikõlblikest kuludest, et saa partneri kantud kulusid arvestada nende kulude hulka, mille põhjal arvutatakse taotlejale antava toetuse suurus.

Eelnõu punktis 30 sätestatud muudatusega täiendatakse lisa 1 normtehnilist märkust ⁴¹, mis selgitab Euroopa Komisjoni teatise “Ühenduse raamistik teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi kohta” punktide 3.2.1 ja 3.2.2 kohaselt käsitlevate koostöövormide olemust ning võimalust kavandatava projekti elluviimiseks valida vaid üks nimetatud vormidest.

Eelnõu punktis 31 sätestatud muudatusega täiendatakse määruse lisa 2 punkti 1.1 alapunkti uue punktiga, mis kohustab taotlejat märkima projekti plaani ka avalduse real A2.2 märgitud projekti teostamiseks vajamineva tarkvara, seadmete ja vahendite täpsemaid andmeid. Muudatus on vajalik, et taotluste menetlemisel oleks võimalik hinnata nimetatud tarkvara, seadmete ja vahendite asjakohasust ning vastavust määruse tingimustele ja projekti sisule ning projekti elluviimise käigus hinnata, kas projekti plaanis kavandatud tegevused ka tegelikult ellu viidi.

Eelnõu punktis 32 kehtestatakse määruse lisa 4 uues sõnastuses seoses Euroopa Komisjoni teatise “Euroopa Liidu riigiabi meetmete ajutine raamistik praeguses finants- ja majanduskriisis rahastamisele juurdepääsu toetamiseks” vastuvõtmisega, mille kohaselt tuleb juhul, kui riigis antakse 2011. aastal piiratud summas riigiabi, kontrollida vähese tähtsusega abi andmisel piiratud summas antava riigiabi ja vähese tähtsusega abi kumuleerimist perioodil 1.01.2008 kuni 31.12.2011.

Samuti kehtestatakse uues sõnastuses määruse lisa 6 seoses vajadusega antud lisa olulisel määral täiendada, et oleks tagatud ka osaliselt tasutud kuludokumentide alusel toetuse väljamaksmise korral kõigi vajalike andmete esitamine.

3. Eelnõu terminoloogia

Määruse eelnõus on kasutatud Euroopa Liidu Teatajas ilmunud asjaomastes eestikeelsetes Euroopa Liidu määrustes kasutatavaid termineid.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (ELT L 277, 21.10.2005, lk 1–40), komisjoni määrus (EÜ) nr 1975/2006, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 rakendamise üksikasjalikud eeskirjad kontrollimenetluse rakendamise ja maaelu arengu toetusmeetmete nõuetele vastavuse kohta (ELT L 368, 23.12.2006, lk 74–84), komisjoni määrus (EÜ) nr 1974/2006, millega sätestatakse nõukogu määruse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 (Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) kohaldamise

üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 368, 23.12.2006, lk 15–73) ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1998/2006, milles käsitletakse asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 379, 28.12.2006, lk 5–10).

5. Määruse mõjud

Põllumajandusministri määruse muutmisega määruses tehtavad täpsustused on vajalikud õigusselguse tagamiseks ning taotluste menetlemise lihtsustamiseks ja kiirendamiseks.

6. Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse kehtestamine ei too kaasa lisakulutusi riigieelarve vahenditest.

7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumile ning Rahandusministeriumile õigusaktide eelnõude elektroonilise kooskõlastamise infosüsteemi e-Õigus kaudu.

Rahandusministerium kooskõlastas eelnõu märkustega, millega on eelnõus ja seletuskirjas arvestatud. Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium ei ole Vabariigi Valitsuse 11. juuni 1996. a määruse nr 160 “Vabariigi Valitsuse reglemendi kinnitamine” punkti 25³ kohaselt ettenähtud tähtajaks eelnõude kooskõlastamise infosüsteemi kandnud kirja eelnõu heakskiitmise või eelnõuga põhjendatult nõustumata jätmise kohta ning ei ole taotlenud tähtaja pikendamist ega teatanud sellest ning seetõttu loetakse eelnõu heakskiidetuks.

Ants Noot
Kantsler